

*Marije Huijsmans is onderwijsadviseur  
rekenen-wiskunde en didactisch  
handelen bij Expertis onderwijsadviseurs.*

*Heeft u een vraag?  
Bel mij op 06 – 54 38 42 55  
of mail naar [info@expertis.nl](mailto:info@expertis.nl)*



## **BLOG: Gouden tips om sterke rekenaars in de klas uit te dagen**

Linda zit in groep 6 en is erg goed in rekenen. Ze rekt namelijk al mee met groep 7. Soms vindt ze dat jammer, want voordat Linda met groep 7 mee ging doen, kon ze altijd wedstrijdje doen met haar beste vriendin Amira uit groep 6. Dat was leuk, want Linda had haar sommen eigenlijk altijd sneller af dan Amira. En dan had ze dus gewonnen. Digitaal les krijgen vond Linda super saai omdat ze toen alleen maar makkelijke rekenopdrachten kreeg die ze heel snel af had.

Nu de scholen weer geopend zijn, staan leerkrachten voor het vraagstuk: Hoe zorgen we ervoor dat alle leerlingen uit de klas voldoende leren dit schooljaar. Los van de vraag wat aan het einde van het schooljaar dan bereikt zou moeten zijn (zie hiervoor ook [deze onderwijsblog uit NRC](#)), gaat vrijwel alle aandacht naar de vraag wat kinderen minimaal zouden moeten kunnen. Doen we hiermee de beter presenterende kinderen, zoals sterke rekenaar Linda, niet tekort? In dit blog breek ik een lans om bovengemiddeld goed presenterende kinderen niet uit het oog te verliezen. En ik bied concrete tips om sterke rekenaars uitdaging te geven.

### **Behoeftte aan instructie**

Uiteraard verdienen leerlingen die wat meer moeite hebben met rekenen extra aandacht; iedere leerling heeft recht op [gelijke kansen](#). De veronderstelling is vaak dat kinderen die bovengemiddeld goed presteren het allemaal zelf wel redden in de klas. Dat klopt niet. Sterke leerlingen willen vaak graag iets nieuws leren en hebben daarbij behoefte aan en baat bij [instructie](#). Je kan ze niet simpelweg achter een werkboekje of tablet zetten en het ze zelf maar uit laten zoeken. Dat gaat voorbij aan effectief rekenonderwijs.

Daarom pleit ik ervoor dat we de sterke leerlingen ook in het vizier blijven houden en hen de aandacht en ondersteuning bieden die zij nodig hebben. Deze kinderen verdienen een onderwijsaanbod dat is [afgestemd](#) op hun mogelijkheden; zij hebben net zo goed recht op kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Door tenminste 1x per week

verdiepende instructie te bieden aan de sterke rekenaars, krijgen ook zij de gelegenheid om te oefenen met opgaven die net een stapje te hoog gegrepen zijn (in de [zone van naaste ontwikkeling](#)). In zo'n instructie is het van belang om de leerling te helpen met het noteren van oplossingsstappen.

## Maak rekenles uitdagender

Zorg ervoor dat in het schooljaar dat voor ons ligt sterke rekenaars worden uitgedaagd zodat zij plezier blijven beleven aan school. Want hoe leuk is het om iets te leren wat je eerst nog niet kon?! Juist deze gedrevenheid zou moeten worden aangesproken om het leerproces te versterken.

De rekenles kan uitdagender gemaakt worden door (1) tijdens de [instructie](#) hogere orde denkvragen te stellen aan de sterke leerlingen en (2) tijdens de zelfstandige verwerking [opgaven](#) aan te bieden die compact of uitgebreid zijn gemaakt of zelfs volledig zijn vervangen.

Hogere orde denkvragen komen uit de bovenste niveaus van de [taxonomie van Bloom](#): analyseren, evalueren en creëren. Voorbeelden van zulke vragen zijn: 'Hoe kan het dat de omtrek en oppervlakte van deze figuur hetzelfde zijn?' (analyseren); 'Waarom kan je niet delen door het getal 0?' (evalueren); 'Hoeveel keersommen kan je bedenken met als uitkomst 30?' (creëren). Opgaven kunnen worden uitgebreid door getallen in de som te vervangen door lastiger getallen of een extra bewerking of denkstap toe te voegen. Een opgave als ' $3 + 2 = \_$ ' wordt dan ' $5 + 7 = \_$ ' of ' $3 + 2 + 2 = \_$ '.

Meer uitdaging kan leiden tot meer motivatie, maar is op zichzelf vaak niet afdoende. De motivatie van sterke rekenaars kan verder worden vergroot door het geven van passende [feedback](#). Zulke feedback gaat niet alleen om het eindantwoord, maar juist ook over het proces om daar te komen. Sterke rekenaars leren daarvan dat ze fouten mogen maken en dat ze niet altijd alles gelijk hoeven te kunnen. Het ontwikkelen van zelfregulatie is belangrijk voor het welbevinden van sterke leerlingen.

## Zo houd je sterke rekenaars bij de les

Samengevat vier gouden tips om goed rekenonderwijs te bieden aan sterke leerlingen:

- Differentieer niet alleen naar de onderkant, maar ook naar boven. Biedt tenminste 1x per week verdiepende instructie aan voor de sterke rekenaars;
- Maak de instructie uitdagender door hogere orde denkvragen uit de bovenste niveaus van de taxonomie van Bloom te stellen aan de sterke leerlingen;
- Maak de zelfstandige verwerking uitdagender door opgaven aan te bieden die compact zijn gemaakt, zijn uitgebreid of zelfs volledig zijn vervangen;
- Geef gerichte, positieve feedback aan sterke rekenaars. Deze feedback gaat niet alleen over het eindproduct, maar juist ook over het proces om tot dat antwoord te komen.